

Tunnel 13

– funderingsfrågor, diskussion och skrivövningar

Ämne: Svenska, SVA, SFI

Årskurs: 7-9, Gym

Lektionstyp: reflektion och diskussion, skrivövning

Lektionsåtgång: 2-8

Introduktion

Titta tillsammans på bokens framsida.

Vad föreställer den?

Vad vet ni om urban exploration?

Läs baksidestexten och prata om vad ni tror kommer att hända. Skriv ner det.

Funderingsfrågor

Frågorna kan användas som en kontroll av att man har förstått det man har läst. För många frågor kan störa läsningen, en del frågor passar bra ensamma som en mer fördjupande uppgift. Använd dem efter eget huvud och lust.

Sidan 5

- Vad är det här för typ av text?
- Vad är det som har hänt?
- Vad kan man veta?
- Vad gissar ni har hänt?

Förhör med pappa, sidorna 6-11

- Vad får du reda på om Oskar och hans familj?
- Vart ska Oskar?
- Varför ljuger han för pappa om vad han ska göra, tror du?

Miras blick, sidorna 12-15

- Varför vill Oskar inte träffa Mira?
- Hur är Oskar i skolan?

Snobbarna på åsen, sidorna 16-21

- Vad får du reda på om Mira?

Sista chansen, sidorna 22-24

- Beskriv Isak och Jamal.

Hedö krigssjukhus, sidorna 25-27

- Vad får Oskar att sluta tänka på Mira?
- Vad är Hedö?

Karta över tunnel 13, sidorna 28-33

- Hur startade alltihop?
- Vem är Ghost?

Det är galet högt, sidorna 34-38

- Varför klarar de andra att hoppa över muren men inte Oskar, tror du?

Jävla mes!, sidorna 39-42

- Hur är Isak och Jamal mot Oskar?

Sprickan, sidorna 43-49

- Hur är det för Oskar att krypa i tunneln?

Då kör vi!, sidorna 50-53

- Varför fortsätter de?

Dammolnet, sidorna 54-57

- Vad skulle de ha gjort om Isak blivit skadad, tycker du?

Värsta ninjan, sidorna 58-63

- Hur tar de sig ner?

Någon i mörkret, sidorna 64-67

- Varför tror Oskar att de kanske inte är ensamma?

Doktor Död, sidorna 68-75

- Varför blir Oskar arg?

Den blänkande kniven, sidorna 76-81

- Vad är det som händer?

Syret i tunneln, sidorna 82-86

- Vad är regeln inom urban exploring?

Fel tunnel?, sidorna 87-93

- Varför går de fel?
- Vad gör Jamal för att Oskar ska orka?

Det är kört och Tunn svart is, sidorna 94-101

- Har Oskar hittat en väg ut?

Polare, sidorna 102-110

- Vad tror du Oskar menar med:
”Dör han nu så är det okej.
Nu är han inte längre osynlig.” (sidan 109)

Drömmen om Mira, sidorna 111-112

- Vilka är det som hämtar upp dem ur tunneln?

Pappas tårar, sidorna 113-116

- Varför säger pappa att det är hans fel, tror du? Vad menar han?

Sida vid sida, sidorna 117-122

- Hur märker Oskar att Jamal är hans kompis?

Diskussion

Ta fram era anteckningar om vad ni trodde att boken skulle handla om.

- Blev det som ni trodde?
- Vad var det som stämde och vad var det som inte stämde?
- Hur kommer det sig att ni är så bra på att gissa, tror ni?

- Vad var det som var bra med den här boken?
- Vad undrar du över eller vad fick dig att fundera?
- Vad var inte så bra?

Låt eleverna skriva 1-2 saker på varje fråga och hitta något ställe i texten som kan vara som exempel för det de tycker. Prata om det, låt var och en dela med sig, i hela gruppen eller i mindre grupper.

Skrivövning

Oskar håller saker hemliga för olika personer i den här berättelsen.

Han ljuger för sin pappa, han säger inte till Mira vad han ska göra, och han märker att de i klassen vet väldigt lite om honom, eller tror fel saker om honom.

- Vad är typiska saker att hålla hemliga för andra? Gör en lista.
- Prata om varför man håller dem hemliga, det kan vara olika skäl för olika saker.

Tänk på en person som skulle kunna ha en av hemligheterna på listan.

Fundera över varför det är viktigt för den personen att behålla sin hemlighet och om det finns någon som helst inte borde få reda på hemligheten.

Dela upp gruppen i par.

Låt dem berätta för varandra om sin person.

Partnerns uppgift är att lyssna noggrant och att ställa hjälpande frågor.

När båda har berättat får de skriva ner en beskrivning av sin person.

Låt dem som vill dela med sig av sina texter.

fördjupning:

Prata om vad som hade hänt med berättelsen om Oskar inte hade haft sina hemligheter.

Tunneln är först rak men börjar sedan kröka sig. Luften blir kvav.

Oskar svettas under den tjocka vinterjackan, men han vågar inte stanna och ta av sig den. Han vill inte vara till mer besvär.

Plötsligt delar sig tunneln i två smalare gångar. Isak väljer den vänstra. Oskar och Jamal följer efter.

Taket därinne är så lågt att de måste krypa på alla fyra. Golvet är fuktigt och skrovligt.

Vassa stenar skär in i Oskars knän.

Från väggar och tak droppar det vatten. På några ställen syns sprickor i tunneltaket. Stenflisor har lossnat från väggarna.

Oskar blir nervös.

Tänk om allt rasar och begraver dem levande? De kommer inte att ha en chans att hinna ta sig ut.

– Är det långt kvar? ropar Oskar till Isak.

– Vi är typ halvvägs! ropar Isak tillbaka.

Oskar hoppar till av det starka ljudet.

Trots att Isak är flera meter längre fram i tunneln låter det som om han är precis bredvid Oskar. Isaks röst fyller hela tunneln. Ekar tillbaka.

– Men fuck, jag har skitont i knäna, stönar Jamal.

Oskar har också ont överallt.

Det svider och bultar i knäna och fingrarna.

– Lagg ner gnället för fan, Jamal.

Jag förväntar mig mer av dig.

Sluta mesa, svarar Isak.

Jamal muttrar något tillbaka.

Men alla fortsätter att krypa.

Tunneln viker av igen och börjar slutta nedåt.

Den smalnar av ännu mer.

Väggarna och taket pressar mot deras kroppar.

Oskar anstränger sig för att andas lugnt och bara ta sig framåt.

Men det är som om luften inte räcker till.

Det börjar sticka i ögonen och i bröstet.

Kallsvetten klibbar på ryggen.

Kanske håller syret på att ta slut?

Kanske är tunneln full av svavelgas? Metangas?

Oskar vet att det är livsfarligt om det finns gaser.

Det har han läst på nätet.

Då kommer de inte att ha en chans.

Då kommer de bara att somna in och dö.

En efter en.

Paniken sprider sig som en klåda under huden.

Han kippar efter luft.

Det flimrar för ögonen och golvet gungar.

Precis när han tror att han ska svimma

breddar sig tunneln igen. Taket blir lite högre.

Små vindpustar med kall, frisk vinterluft

träffar honom i ansiktet.

Han drar in luft i lungorna.

In. Ut.

In. Ut.

Paniken släpper sakta taget.

Lättad kryper han fram till Isak.

Jamal är redan där.

Isak pekar uppåt med sin ficklampa.

– Kolla, säger han.

Oskar tittar.

Ovanför dem i tunneln gapar en stor spricka.

Den når ända upp till markytan.

Den mörka himlen och en strimma ljus
syns däruppe.

– Vad är det som lyser? frågar Oskar.

– Måste vara strålkastaren vid huset,
svarar Isak och kollar kartan.

– Coolt, svarar Jamal. Sen börjar han flina.
Fan, jag tror jag ska ringa och beställa en pizza.
Jag är skithungrig.

Måste kolla om det finns täckning?

Jamal börjar rota i fickan på sina byxor.

Han plockar fram sin mobil,

låtsas slå numret till pizzerian och börjar prata:

– Ja, hallå. En Vesuvio till Hedö tack,
säger han och börjar asgarva.

Oskar kan inte hålla sig för skratt.

Jamal är ju helt störd. Isak skrattar också.

Men sen hårdnar hans ansikte.

– Ge er nu, tontar. Nu fortsätter vi,
säger han och kryper iväg.

Jamal stoppar generat undan sin mobil
och följer efter Isak. Oskar kryper efter.

Men nu bränner kroppen.

Den korta pausen gjorde tröttheten större.

Handen med ficklampan skakar.

Avståndet fram till Jamal ökar allt mer.

Oskar pressar på, men han orkar inte.

Mörkret tätnar runt honom.

– Hallå! Vänta! ropar Oskar.

Han får inget svar.

Flämtande fortsätter han framåt.

Plötsligt kröker sig tunneln och lutar nedåt!

Som en rutschbana.

Ljuset från Isaks och Jamals ficklampor fladdrar långt där nere.

Det här hade Oskar inte räknat med.

På kartan hade alla tunnlar verkat raka.

Med darriga ben kryper han över kanten

och tar spjörn mot tunnelväggen med händerna.

Han böjer benen och försöker

få fäste med kängorna.

Första biten går bra.

Men så råkar han skrapa ryggsäcken mot tunnelväggen.

Han tappar fästet, börjar glida och drar med sig grus.

Glider snabbare och snabbare.

Desperat försöker han hitta något att greppa tag i, men han kan inte minska farten.

Han tappar ficklampan, men när han

försöker fånga den slungas han mot väggen och slår i huvudet.

I mörkret tappar han kontrollen.

Oskar fattar att det är kört.